

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Szak/14/2016
Identifikačné číslo spisu: 7016200953
Dátum vydania rozhodnutia: 02.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:7016200953.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD. v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): S. J., nar. XX.XX.XXXX, štátnej príslušnosti Alžírka demokratická ľudová republika, naposledy bytom: S., Alžírka demokratická ľudová republika, t. č. umiestneného v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, Bitúnková 14, Sečovce, zastúpeného Centrom právnej pomoci, so sídlom Námestie slobody 12, Bratislava, kancelária Košice, Moyzesova 18, Košice, proti žalovanému: Prezídium Policajného zboru Slovenskej republiky, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Prešov, Oddelenie cudzineckej polície PZ Prešov, Ľubochnianska 2, Prešov o správnej žalobe proti rozhodnutiu žalovaného č. PPZ-HCP-PO8-ZVC-6-048/2016 zo dňa 04.08.2016, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. augusta 2016 č. k. 8Sa/6/2016-32, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. augusta 2016 č. k. 8Sa/6/2016-32 z a m i e t a .

Sťažovateľovi právo na náhradu trov konania p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. PPZ-HCP-PO8-ZVC-6-048/2016 zo dňa 04.08.2016 (ďalej na účely rozsudku len „preskúmané rozhodnutie“) žalovaný podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 404/2011 Z.z.“) rozhodol o zaistení sťažovateľa (v prvostupňovom konaní žalobca) na účel výkonu administratívneho vyhostenia (rozhodnutie č. PPZ-HCP-PO8-ZVC-6-2012/2016-AV z 20.06.2016 - ďalej len „rozhodnutie o vyhostení“) tak, že zaistil sťažovateľa so stanovením dĺžky doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 15.12.2016 a umiestnil ho do Útvary policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce (ďalej na účely rozsudku len „ÚPZC Sečovce“).

2. Preskúmané rozhodnutie vychádza zo skutočnosti, že sťažovateľ bol rozhodnutím č. PPZ-HCP-PO8-ZVC-6-013/2016 zo dňa 20.6.2016 zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov na účel administratívneho vyhostenia. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. 9Sa/2016-26 zo dňa 19.07.2016 zrušil rozhodnutie správneho orgánu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Nariadil, aby účastník konania bol bezodkladne prepustený zo zaistenia. Na základe uvedeného rozsudku správny orgán vykonal šetrenie v mieste trvalého pobytu manželky účastníka konania a zistil, že účastník konania má zabezpečené ubytovanie u svojej svokry T. J., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je vlastníkom rodinného domu na adrese O.. V súčasnosti poberá vdovský dôchodok 216.- eur a sociálne dávky vo výške 67.- eur. Iný príjem nemá. Na uvedenej adrese majú trvalý pobyt jej syn P. J., nar. XX.XX.XXXX a dcéry D. J., nar. XX.XX.XXXX a R. J. J., nar. XX.XX.XXXX - manželka účastníka konania.

3. Podľa zistení správneho orgánu účastníkovi konania počas jeho pobytu na území Slovenskej republiky poskytne ubytovanie bezplatne matka manželky vo svojom dome. Po odpočítaní sumy za ubytovanie 30,- eur a vreckového 7,- eur je potrebná suma na deň pobytu pre účastníka konania 19,- eur, čo mesačne predstavuje sumu 570.- eur. Manželka účastníka konania deklarovala príjem vo výške okolo 330,- eur mesačne a úspory v hotovosti vo výške 400.- eur.

Správny orgán po posúdení týchto skutočností dospel k záveru, že výška príjmu manželky a výška jej úspor nie sú postačujúce na to, aby manželka, ako blízka osoba účastníka konania, bola schopná finančne zabezpečiť účastníka konania v prípade uloženia povinnosti podľa § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov vo výške uvedenej v § 89 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov a zároveň zabezpečiť aj svoje životné potreby.

Vzhľadom na skutočnosť, že účastník konania je bez príjmu a nemá žiadne finančné prostriedky a skutočnosť, že príjem manželky účastníka konania nepokrýva zákonom stanovenú výšku sumy finančných prostriedkov na pokrytie nákladov spojených s pobytom štátneho príslušníka tretej krajiny na území Slovenskej republiky správny orgán konštatoval, že s poukázaním na § 89 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov- nemôže účastníkovi konania uložiť povinnosť podľa § 89 ods. 1. Pri svojom závere vzal správny orgán do úvahy aj skutočnosť, že účastník konania podľa svojich tvrdení uvedených do zápisnice nemá na území Slovenskej republiky zabezpečené zdravotné poistenie ani poistenú úhradu liečebných nákladov na území Slovenskej republiky.

Na základe uvedených skutočností správny orgán dospel k záveru, že nie je možné uložiť povinnosť podľa § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona o pobyte cudzincov, pretože nie sú splnené zákonom stanovené podmienky uvedené v § 89 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov.

4. V konaní o administratívnom vyhostení správny orgán zohľadnil skutočnosť, že účastník konania má na území Slovenskej republiky manželku tým, že účastníkovi konania neuložil zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a ani mu neurčil krajinu, do ktorej ho vyhostuje. Ak by účastník konania prejavil vôľu rešpektovať rozhodnutie o administratívnom vyhostení, správny orgán by ho nezaistil, ale by mu určil lehotu na vycestovanie z územia Slovenskej republiky.

K tvrdeniu účastníka konania, že má nárok na udelenie tolerovaného pobytu a že spĺňa podmienky na udelenie tolerovaného pobytu podľa § 58 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov správny orgán uviedol, že v prípadoch zistenia neoprávneného pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny v prvom rade chráni verejný záujem tým, že začne konanie o administratívnom vyhostení, ak z dokazovania počas konania o administratívnom vyhostení vyplynie skutočnosť, že existujú dôvody na nevyhostenie, konanie zastaví. Následne potom môže prijať žiadosť o udelenie tolerovaného pobytu. V prípade účastníka konania, keď je vydané vykonateľné rozhodnutie o jeho administratívnom vyhostení nie je možné prijať žiadosť o udelenie tolerovaného pobytu, pretože je možné vyriešiť jeho neoprávnený pobyt výkonom rozhodnutia o administratívnom vyhostení. Po zohľadnení všetkých skutočností správny orgán dospel k záveru, že zaistením účastníka konania na účel výkonu trestu vyhostenia nebude neprimeraným spôsobom zasiahnuté do jeho základných práv a slobôd garantovaných v podľa článku 8 Dohovoru,

nakoľko je tento zásah v súlade so zákonom o pobyte cudzincov.

II.

Konanie na krajskom súde

5. Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu o zaistení na Krajský súd v Košiciach správnu žalobu vo veci zaistenia podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a konanie pred jeho vydaním trpí vadou, ktorá má vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia

- zaistenie je nezákonné a v rozpore s čl. 8 Dohovoru, pretože nerešpektuje jeho právo na zachovanie rodinného života, sťažovateľ má na území SR manželku, slovenskú štátnu občianku, poukázal na rozhodovaciu prax ESLP, v zmysle ktorej Dohovor síce nezaručuje právo cudzinca vstúpiť alebo usadiť sa na území štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohovoru, avšak vyhostenie osoby z krajiny, v ktorej žijú blízki členovia jeho rodiny, môže predstavovať porušenie práva na rešpektovanie rodinného života v zmysle čl. 8 ods. 1 Dohovoru (napr. Moustaquim v. Belgicko, rozsudok ESLP z 18. februára 1991; Boultif v. Švajčiarsko, rozsudok ESLP z 2. augusta 2001).

- neexistuje riziko úteku sťažovateľa, čo preukazoval na základe jeho predošlého správania sa na území SR. Vstúpil na územie Schengenského priestoru dňa 16.12.2014 na základe udeleného víza. Žalobca chcel v Česku študovať architektúru, ktorú študoval aj v domovskej krajine. Časom sa zoznámil so svojou terajšou manželkou, za ktorou pricestoval na Slovensko a s ktorou sa zosobášil. Po celú dobu jeho pobytu na území SR sa zdržiaval už u svojej manželky, a to aj počas konania o azyle sa zdržiaval na základe dlhodobej priepustky u svojej manželky a plnil si svoju povinnosť ohlásiť miesto pobytu na príslušnom oddelení cudzineckej polície a pravidelne si žiadal o predĺženie priepustky na pobyt mimo azylového zariadenia.

- nesprávne právne posúdenie s ohľadom na splnenie zákonných podmienok pre uloženie miernejších donucovacích opatrení v zmysle § 89 zákona o pobyte cudzincov. Sťažovateľ v konaní pred žalovaným jasne a dostatočne poukázal na to, že jeho manželka je spolu s jej rodinou ochotná a schopná zabezpečiť mu úhradu nákladov na jeho bývanie a stravu v zmysle § 89 zákona o pobyte cudzincov. Manželka sťažovateľa je ochotná a schopná zabezpečiť sťažovateľovi ubytovanie a úhradu nákladov na stravu v zmysle vyhlášky č. 499/2011 Z.z.

- nesprávne právne posúdenie ohľadne názoru žalovaného o nemožnosti prijatia žiadosti o udelenie tolerovaného pobytu pre vydanie vykonateľného rozhodnutia o jeho administratívnom vyhostení, keď podľa sťažovateľa výsledok konania o udelenie tolerovaného pobytu mohol mať zásadný význam pre postavenie sťažovateľa na území SR s ohľadom na oprávnenosť jeho pobytu, čo by neumožňovalo žalovanému rozhodnúť o jeho zaistení

6. Krajský súd v Košiciach v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že jej nebolo možné vyhovieť z nasledujúcich dôvodov.

7. Najmä zdôraznil, že námietka sťažovateľa, že žalovaný sa v rozhodnutí nedostatočne zaoberal zásahom do práva žalobcu na rešpektovanie súkromného a rodinného života v zmysle čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nie je dôvodná, nakoľko sťažovateľ sa nesporne na území Slovenskej republiky a v celom schengenskom priestore zdržiava neoprávnené, bez povolenia na pobyt a správny orgán vydal rozhodnutie o jeho administratívnom vyhostení, ktoré je vykonateľné. Žalovaný v rozhodnutí o zaistení zohľadnil závažnosť protiprávneho konania žalobcu, dĺžku jeho trvania, mieru zavinenia žalobcu ako aj okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona. Zohľadnil aj skutočnosť, že žalobca na Slovensku uzavrel manželstvo dňa 14.05.2016 s občiankou SR, a preto mu neuložil v rozhodnutí o vyhostení zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a ani neurčil krajinu, do ktorej vycestuje.

8. Ako nedôvodnú súd vyhodnotil aj námietku sťažovateľa vo vzťahu k možnosti uložiť žalobcovi iné, miernejšie donucovacie opatrenia v zmysle § 89 zákona o pobyte cudzincov. Krajský súd sa stotožnil s tvrdením žalobcu, že vzhľadom na jeho predchádzajúce konanie, ako aj skutočnosť, že na území SR má manželku u neho neexistuje riziko úteku, táto skutočnosť, tak ako to vyplýva z predchádzajúceho rozhodnutia krajského súdu vo veci zaistenia sťažovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov na účel výkonu administratívneho vyhostenia však nie je podmienkou pre zaistenie cudzinca. Správny orgán však zistil, že sťažovateľ na nemá dostatok finančných prostriedkov na pokrytie nákladov spojených s pobytom štátneho príslušníka tretej krajiny na území SR (§ 1 ods. 1, 2 vyhlášky č. 499/2011 Z.z.), pretože nemá žiaden príjem a celý jeho doterajší pobyt na Slovensku bol zabezpečený iba z príjmu jeho manželky a prípadne svokry, ktorý však nie je postačujúci na pokrytie nákladov stanovených v označenej vyhláške a zároveň aj pokrytie vlastných nákladov na bývanie, stravovanie a iných nevyhnutných nákladov. Z tohto pohľadu preto súd vyhodnotil skutkový záver správneho orgánu o nedostatku finančných prostriedkov u sťažovateľa za správny. Za týchto okolností je preto opodstatnený záver správneho orgánu, že neboli splnené zákonné podmienky pre uloženie iných, miernejších donucovacích opatrení, ako alternatíva k zaisteniu žalobcu.

9. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že žalovaný porušil jeho práva, pretože bol opakovane odmietnutý so žiadosťami o udelenie tolerovaného pobytu a správny orgán nerešpektoval ani jeho žiadosť zo dňa 04.08.2016 krajský súd uviedol, že táto námietka nie je opodstatnená a správny orgán pri posudzovaní jednotlivých žiadostí sťažovateľa o udelenie tolerovaného pobytu nepochybil. Sťažovateľ sa v čase konania o udelení azylu informoval na možnosť udelenia tolerovaného pobytu, s tým, že bol poučený o možnostiach jeho udelenia ako aj o postupe a potrebných dokladoch. Neskôr sa dostavil, aby podal žiadosť o udelenie tolerovaného pobytu na území Slovenskej republiky (podľa § 58 ods. 2 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov) z dôvodu rešpektovania jeho súkromného a rodinného života, v tom čase však bol v konaní o administratívnom vyhostení a preto jeho žiadosť nebola prijatá. Z obsahu administratívneho spisu nevyplýva, že sťažovateľ žiadal o udelenie tolerovaného pobytu dňa 04.08.2016 a to v čase začatia konania o jeho zaistenie, a takáto žiadosť nie je uvedená ani v zápisnici zo dňa PPZ-HCP-P08-ZVC-6-046/2016 zo dňa 04.08.2016. V zápisnici o vyjadrení zo dňa 04.08.2016 č. PPZ-HCP-P08-ZVC-6-047/2016, vo vyjadrení manželky žalobcu R. J. J. je zachytené, že podľa informácií od právničky jej manžel má nárok na tolerovaný pobyt na dobu šesť mesiacov, za účelom vybavenia potrebných dokladov na ambasáde Alžírsku vo Viedni, takúto informáciu však nemožno považovať za žiadosť sťažovateľa o udelenie tolerovaného pobytu.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

10. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t. j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

11. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že krajský súd:

- nesprávne právne posúdil zásah do práv sťažovateľa v zmysle čl. 8 ods. 1 Dohovoru, podľa sťažovateľa zaistenie je nezákonné a v rozpore s čl. 8 Dohovoru, pretože nerešpektuje jeho právo na zachovanie rodinného života. Žalovaný napadnuté rozhodnutie zakladá iba na dôvodoch poukazujúcich na súlad príslušného rozhodnutia so zákonom o pobyte cudzincov, pričom napadnuté rozhodnutie žalovaného je v rozpore s čl. 8 ods. 2 Dohovoru, keďže predmetný zásah do práva sťažovateľa na zachovanie rodinného života, nie je v súlade s podmienkami vyplývajúcimi z odseku 2 čl. 8 Dohovoru, ktorým je Slovenská republika viazaná a má prednosť pred ustanoveniami zákona o pobyte cudzincov, napadnuté rozhodnutie žalovaného o zaistení nerešpektuje,

- nesprávne právne posúdil zásadu primeranosti, keď krajský súd podľa sťažovateľa nesprávne

konštatoval, že napadnuté rozhodnutie rešpektuje zásadu primeranosti medzi naliehavosťou sledovaného legitímneho cieľa a intenzitou, povahou a dôsledkami zásahu do práva sťažovateľa na rodinný život,

- nesprávne právne posúdil otázku možnosti uloženia miernejších donucovacích opatrení v zmysle § 89 zákona o pobyte cudzincov - sťažovateľ poukázal na to, že v konaní jasne a dostatočne preukázal, že jeho manželka, ktorá je zamestnaná so stabilným mesačným príjmom, má zabezpečené ubytovanie u svojej matky, je spolu s jej rodinou ochotná a schopná zabezpečiť mu úhradu nákladov na bývanie a stravu v zmysle § 89 zákona o pobyte cudzincov, tak ako ich uhrádzala aj doposiaľ,

- nesprávne vyhodnotil námietku sťažovateľa vo vzťahu k právnomu názoru žalovaného o nemožnosti prijatia žiadosti o udelenie tolerovaného pobytu pre vydanie vykonateľného rozhodnutia o jeho administratívnom vyhostení.

Sťažovateľ dňa 10.10.2016 doplnil dôkazy v konaní o kasačnej sťažnosti o uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Sa/6/2016-31 zo dňa 29.9.2016, ktorým bol priznaný odkladný účinok správnej žalobe zo dňa 14.09.2016, ktorou sa sťažovateľ domáhal zrušenia rozhodnutia Prezídia Policajného zboru, Úradu hraničnej a cudzineckej polície č. PPZ-HCP-PO2-166-002/2016 zo dňa 28.07.2016, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie vydané Oddelením cudzineckej polície PZ Prešov č. PPZ- HCP-PO6-ZVC-6-012/2016 zo dňa 20.06.2016 o administratívnom vyhostení sťažovateľa z územia Slovenskej republiky.

Sťažovateľ poukázal na to, že limitom zaistenia je naplnenie účelu, a to realnosť vyhostenia, vyhostiteľnosť cudzinca, pričom konanie o vyhostení musí byť vedené s riadnou starostlivosťou. S poukazom na predložený dôkaz, vyjadril presvedčenie, že jeho zaistenie je neúčelné a neefektívne, pretože krajský súd priznal správnej žalobe sťažovateľa vo veci jeho vyhostenia odkladný účinok a jeho vyhostenie je neprípustné po dobu prebiehajúceho súdneho konania vo veci vyhostenia.

Navrhol, aby kasačný súd rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu mení tak, že rozhodnutie žalovaného zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

B)

12. Žalovaný sa v podaní z 03.10.2016 vyjadril tak, že navrhol, aby Najvyšší súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 S.s.p. zamietol,

- zopakoval argumenty, pre ktoré považuje napadnuté rozhodnutie za zákonné a rozhodnutie krajského súdu s za správne

- v ostatných častiach žalovaný odkázal na svoje predchádzajúce písomné a ústne vyjadrenia v konaní pred krajským súdom.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

13. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) postupom podľa § 492 ods. 1 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť proti právoplatnému rozsudku je potrebné zamietnuť. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 02.11.2016

(§ 137 ods. 2 S.s.p.).

Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

Podľa § 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny

príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa tohto zákona alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

Podľa § 88 ods. 4 veta prvá zákona o pobyte cudzincov štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na 6 mesiacov.

Podľa § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť

- a) hlásenia pobytu alebo
- b) zložiť peňažnú záruku.

Podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Štátny orgán nemôže zasahovať do výkonu tohto práva okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných (ods. 2)

14. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačného konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým tento zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal ochrany jeho práv proti rozhodnutiu žalovaného, ktorým došlo k zaisteniu sťažovateľa podľa ust. § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd ako súd kasačný preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

15. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

16. Kasačný súd námietku sťažovateľa, že krajský súd, rovnako tak aj žalovaný nesprávne právne posúdili zásah do práv jeho práva na rodinný a súkromný život (čl. 8 ods. 1 Dohovoru zásah) nepovažoval za dôvodnú.

17. V danej veci bol podľa kasačného súdu potrebné identifikovať intenzitu zásahu do súkromného a rodinného života žalobcu v dôsledku napadnutého rozhodnutia o zaistení a intenzitu porušenia zákona, ktoré viedlo k jeho vydaniu. Zo samotnej podstaty princípu primeranosti totiž vyplýva, že sa hodnotí "niečo k niečomu", v danom prípade to mal byť verejný záujem spočívajúci v ochrane verejného poriadku s právom na súkromný a rodinný život cudzinca.

18. Pokiaľ ide o existenciu rodinného života sťažovateľa, táto nebola žalovaným nijako spochybnená. Pri posúdení veci žalovaný vychádzal z toho, že sťažovateľ má na území Slovenskej republiky manželku,

ktorá je štátnou príslušníčkou SR, pričom s manželkou žije v rodinnom dome, ktorého majiteľkou je matka manželky. Manželmi sú od 14.05.2016. Manželstvo je bezdetné. Z rozhodnutia žalovaného vyplýva, že žalovaný puto medzi sťažovateľom a jeho rodinou považoval za skutočné a toto nespochybňoval. Vyhodnotil pritom, že rozhodnutie o zaistení sťažovateľa neprimerane nezasiahne do práva na jeho rodinný život, pretože ho obmedzuje iba na nevyhnutný čas (od 04.08.2016 a do 15.12.2016).

19. Za prípadný zásah do sťažovateľovho práva na súkromný a rodinný život podľa názoru kasačného súdu nebolo možné považovať rozhodnutie o zaistení sťažovateľa, pokiaľ námietkami sťažovateľa nebolo možné spochybniť zákonnosť rozhodnutia o zaistení, ale skutočnosť, že po vyhostení z územia SR sťažovateľ už nebude môcť pokračovať na území Slovenskej republiky v spoložití s manželkou. S ohľadom na vyhostenie sťažovateľa, ktoré bolo dôvodom jeho zaistenia je tiež možné očakávať aj narušenie ďalších sociálnych väzieb. Ako do úvahy prichádzajúce variant praktického odlúčenie sťažovateľa od manželky a jej rodiny, s ktorou žijú v jednom dome, tak možno variant presídlenia sťažovateľovej rodiny do Alžírsku, ktoré môžu predstavovať zásah do rodinného života sťažovateľa. Na druhej strane týmto nie sú sťažovateľ a jeho manželka úplne zbavení možnosti realizovať spoločný rodinný život. Nutné doplniť, že ani čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie č. 209/1992 Zb., ďalej len "Dohovor") neukladá štátu všeobecný záväzok rešpektovať voľbu dotknutých osôb ohľadom krajiny ich spoločného pobytu, respektíve napomáhať rozvíjanie vzťahov medzi nimi. Pri stanovení rozsahu povinností štátu je v tomto smere vždy nutné zvážiť okolnosti konkrétneho prípadu (pozri rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 19.02.1996 vo veci Gül proti Švajčiarsku, sťažnosť č. 23218/94). V tejto súvislosti berie Európsky súd pre ľudské práva do úvahy okrem iného aj prípadné exteritoriálne účinky čl. 8 Dohovoru, teda otázku, do akej miery je cudzincovi znemožnený jeho rodinný, prípadne súkromný život v jeho krajine pôvodu a do akej miery je prijímajúci štát práve z tohto dôvodu povinný umožniť mu preniesť si svoj rodinný, respektíve súkromný život na jeho území. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva však vyplýva, že podmienky pre aktiváciu extrateritoriálneho účinku článku 8 Dohovoru sú veľmi prísne (porov. rozsudok zo 06.02.2001 vo veci Bensaid proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 44599/98).

20. Z tvrdenia žalobcu potom v teraz riešenej veci (preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o jeho zaistení) nemožno nemožnosť realizácie jeho rodinného života v krajine pôvodu (a to vrátane jeho manželky) akokoľvek vyvodiť. Naopak, presťahovanie sťažovateľa a s ním prípadne jeho manželky do Alžírsku ich spoločnému životu tam nič nebráni.

21. V danom prípade však nebolo možné žalovanému vyčítať, že sa následkami samotného rozhodnutia o vyhostení sťažovateľa z pohľadu namietaného zásahu do jeho práva na rodinný a súkromný život s poukazom na namietané porušenie tohto práva v súvislosti s jeho zaistením nezaoberal. Pretože v konaní o zaistení bolo potrebné posúdiť, či rozhodnutie o zaistení sťažovateľa po splnení podmienok zaistenia na účel výkonu administratívneho vyhostenia môže predstavovať zásah do jeho práva na rodinný a súkromný život.

V danom prípade, žalovaný rozhodol o zaistení sťažovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov.

Uvedené ustanovenie zákona o pobyte cudzincov umožňuje zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie zo Slovenskej republiky na základe rozhodnutia o administratívnom vyhostení alebo na základe súdneho rozhodnutia v trestnoprávnom konaní, v ktorom mu bol uložený trest vyhostenia.

Jedinou požiadavkou pre uplatnenie tohto ustanovenia je vykonateľné rozhodnutie o administratívnom vyhostení alebo trest vyhostenia. Pri tomto dôvode zaistenia nie sú nijaké špecifické zákonné požiadavky vzťahujúce sa na riziko úteku alebo riziko vyhýbania sa alebo marenia výkonu vyhostenia.

Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že sťažovateľ sa na území Slovenskej republiky a v celom

schengenskom priestore zdržiava neoprávnene, bez povolenia na pobyt a správny orgán vydal rozhodnutie o jeho administratívnom vyhostení, ktoré je vykonateľné. Žalovaný v rozhodnutí o zaistení zohľadnil závažnosť protiprávneho konania žalobcu, dĺžku jeho trvania, mieru zavinenia žalobcu ako aj okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona. Zohľadnil aj skutočnosť, že žalobca na Slovensku uzavrel manželstvo dňa 14.05.2016 s občiankou SR, a preto mu neuložil v rozhodnutí o vyhostení zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a ani neurčil krajinu, do ktorej vycestuje.

22. Námietku sťažovateľa, že krajský súd nesprávne právne posúdil namietaný zásah do práva sťažovateľa na rešpektovanie súkromného a rodinného života v zmysle čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nie je dôvodná, nakoľko napadnutým rozhodnutím o zaistení sťažovateľa, nemohlo dôjsť ani podľa kasačného súdu k zásahu do jeho práva na rodinný a súkromný život.

23. Zaistenie cudzinca ako vyplýva z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 10Sza/8/2016 zo dňa 30.03.2016 znamená obmedzenie alebo v závislosti na povahe, dĺžke, dôsledkoch a spôsobe zaistenia dokonca zbavenie jeho slobody. Ide teda o veľmi citelný zásah do jedného z najvýznamnejších práv jednotlivca. Takýto zásah môže byť prípustný len za prísne vymedzených podmienok definovaných nielen zákonom o pobyte cudzincov alebo predovšetkým ústavným poriadkom SR.

Podľa čl. 8 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je osobná sloboda zaručená. Podľa čl. 8 ods. 2 Listiny nesmie byť nikto zbavený svojej slobody inak než z dôvodov a spôsobom, ktorý stanoví zákon.

24. Podľa názoru kasačného súdu úspešnosť námietky neprípustného zásahu do práva na rodinný a súkromný život sťažovateľa môže obstáť jedine v prípade, ak sťažovateľ svojimi námietkami spochybnil zákonnosť rozhodnutia o jeho zaistení, inými slovami ak preukáže, že neboli splnené podmienky jeho zaistenia v danom prípade podľa § 88 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov, čo sa však v danom prípade sťažovateľovi nepodarilo.

Námietku sťažovateľa, že krajský súd nesprávne právne posúdil zásadu primeranosti vyhodnotil kasačný súd ako nedôvodnú. Pokiaľ krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie rešpektuje zásadu primeranosti medzi naliehavosťou sledovaného legitímneho cieľa a intenzitou, povahou a dôsledkami zásahu do práva sťažovateľa na rodinný život, kasačný súd sa takýmto záverom stotožňuje, pričom kasačný súd dodáva, že sťažovateľ neponúkol v kasačnej sťažnosti žiaden relevantný dôvod, ktorým by bol schopný spochybniť takýto záver krajského súdu.

25. Námietku sťažovateľa, že krajský súd ako aj žalovaný nesprávne právne posúdili otázku možnosti uloženia miernejších donucovacích opatrení v zmysle § 89 zákona o pobyte cudzincov vyhodnotil kasačný súd ako nedôvodnú. Plne sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že pokiaľ žalovaný na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nie je možné uložiť povinnosť podľa § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona o pobyte cudzincov, pretože nie sú splnené zákonom stanovené podmienky uvedené v § 89 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov, krajský súd dôvodne považoval takýto názor za súladný so zákonom.

Kasačný súd považuje za dôležité zdôrazniť, že žalovaný vychádzal zo zistení, ktoré nespochybnil ani sťažovateľ, výška príjmu manželky sťažovateľa a výška jej úspor (manželka sťažovateľa deklarovala mesačný príjem 330 Eur, úspory 400 Eur) nie sú postačujúce na to, aby jeho manželka ako blízka osoba účastníka konania, bola schopná finančne zabezpečiť pokrytie finančných nákladov na spojených s pobytom štátneho príslušníka tretej krajiny na území SR, ktorá je v zmysle § 1 ods.1 vyhlášky MV SR č. 499/2011 Z.z. určená vo výške 56 Eur na osobu a na deň pobytu.

Námietka sťažovateľa, že žalovaný ani krajský súd neprihliadol na ochotu manželky sťažovateľa finančne pokryť jeho náklady na bývanie a stravu sú irelevantné, pretože jej ochota nie je vyjadrená preukázanou schopnosťou pokrytia nákladov, ktoré sú vyhláškou MV SR stanovené sumou, ktorou manželka sťažovateľa ako jeho blízka osoba nedisponuje, a teda podmienky stanovené zákonom nespĺňa.

26. K námietke sťažovateľa, že krajský súd nesprávne vyhodnotil námietku sťažovateľa vo vzťahu k právnomu názoru žalovaného o nemožnosti prijatia žiadosti o udelenie tolerovaného pobytu pre vydanie vykonateľného rozhodnutia o jeho administratívnom vyhostení považuje kasačný súd za dôležité uviesť, že ani táto námietka nebola dôvodná.

Pokiaľ totiž sťažovateľ tvrdí, že podal žiadosť o udelenie tolerovaného pobytu, čo však z pripojeného administratívneho spisu nevyplýva, sťažovateľ má možnosť domáhať sa súdnej ochrany žalobou proti nečinnosti, resp. žalobou proti inému zásahu orgánu verejnej správy.

Predmetom súdneho konania však bolo rozhodnutie o zaistení a nie posudzovanie zákonnosti postupu správneho konania vo veci udelenia tolerovaného pobytu, preto kasačný súd námietku sťažovateľa, že poskytnutie tolerovaného pobytu by malo zásadný význam pre postavenie sťažovateľa na území SR s ohľadom na oprávnenosť jeho pobytu, čo by neumožňovalo žalovanému rozhodnúť o jeho zaistení vyhodnotil ako nedôvodnú.

K dôkazu, ktorý sťažovateľ predložil (uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Sa/6/2016-31 zo dňa 29.09.2016, ktorým bol priznaný odkladný účinok správnej žalobe zo dňa 14.09.2016, ktorou sa sťažovateľ domáhal zrušenia rozhodnutia Prezídia Policajného zboru, Úradu hraničnej a cudzineckej polície č. PPZ-HCP-PO2-166-002/2016 zo dňa 28.07.2016, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie vydané Oddelením cudzineckej polície PZ Prešov č. PPZ-HCP-PO6-ZVC-6-012/2016 zo dňa 20.06.2016 o administratívnom vyhostení sťažovateľa z územia Slovenskej republiky), kasačný súd uvádza, že v zmysle § 454 S.s.p. na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Rozsudok krajského súdu zo dňa 26.08.2016 nadobudol právoplatnosť dňa 21.09.2016. Predmetné uznesenie bolo krajskému súdu doručené dňa 11.10.2016. Z uvedených dôvodov, nebolo možné krajskému súdu vytknúť, že sa pri posudzovaní žalobných dôvodov uvedeným dôkazom nezaoberal.

27. Kasačný súd však v tejto súvislosti dáva žalovanému do pozornosti, že z ustanovenia § 90 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov vyplýva, že policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

28. S poukazom na existenciu uznesenia Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Sa/6/2016-31 zo dňa 29.09.2016, ktorým bol priznaný odkladný účinok správnej žalobe zo dňa 14.09.2016, ktorou sa sťažovateľ domáhal zrušenia rozhodnutia Prezídia Policajného zboru, Úradu hraničnej a cudzineckej polície č. PPZ-HCP-PO2-166-002/2016 zo dňa 28.07.2016, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie vydané Oddelením cudzineckej polície PZ Prešov č. PPZ- HCP-PO6-ZVC-6-012/2016 zo dňa 20.06.2016 o administratívnom vyhostení sťažovateľa z územia Slovenskej republiky, žalovaný je povinný uvedený dôkaz v zmysle svojej povinnosti ustanovenej v § 90 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov vyhodnotiť najmä z pohľadu existencie účelu zaistenia sťažovateľa po vydaní uvedeného rozhodnutia.

29. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd v zmysle ustanovenia § 467 ods. 1 a 2 S.s.p. v spojení s ustanovením § 175 ods. 1 a 2 S.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

30. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.)

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný riadny opravný prostriedok.